

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Pa pošli prejeman:

za

selo leto naprej 26 K — h
pol leta 18 —
četrti 6 — 50
mesec 2 — 20

V upravnistvu prejeman:

za

selo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 —
četrti 5 —
mesec 1 — 70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravnistvo v
Katoli. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I, 17

Izhajava vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 233.

V Ljubljani, v četrtek 10. oktobra 1901.

Letnik XXIX.

Novice od predora skozi Karavanke.

To vam je živahno gibanje pri »tunelu« nad Jesenicami! Pridno se grade inženirska poslopja, devet delavskih barak po prav modernih sistemih, kjer bo našlo, kakor kaže, zdravo stanovanje 45 delavskih družin. Tudi nekaj židov je že našlo varen breg za svojo kramo in kantino. Čudno! Toliko domačinov je prosilo za koncesijo, pa imajo vendarle prednost — židje.

Vse delo v predoru in zunaj je prevzela dunajska firma Gross et Bischof (!). Kako se godi delavcem, kaže jasno to, da je celo več tirolskih delavcev popustilo delo v predoru, da si bili primeroma z domačini veliko bolje plačani. Delavcem, ki kopljejo stavbišče, »kompanija« plačuje 1 kvadr. meter po 20 kr. Pri največjem naporu zasluži k večjemu do 1 gld. 20 kr. Vložili so petico za zvišanje plače; podjetnik jim je obljubil povišanje, pa dosedaj je ostalo samo pri obljubi. Ker je mnogo deževnih dni, stanovanje in hrana zelo draga, se ume samo ob sebi, da se delavcem godi skrajno slabo in so vsak dan bolj nezadovoljni.

Našim kmetom-voznikom se je obetal lep zaslužek pri vožnji od Jesenic do predora pri Hrusici. Mnogi so si že nakupili vožne živine in začeli veselo »furati«. Toda kaj se zgodi? Nekega popoldne pred štiri najstimi dnevi se pomika od kolodvora proti predoru cela karavana. Priromal jo je prav iz Galicije neki pravcati žid (Wischer und Sohn Weisskircher) s 24 konji in poljskimi hlapci, in veselje naših ljudi se je izpremenilo v žalost in skrajno nevoljo, kajti ta je prevzel vožnjo. Toda prve dni ni bilo varno hoditi po cesti. Konji, nevajeni klancev, so silno divjali, hlapci pa jih z biči obdelovali, da bi bil lahko jud še barako za klobase otvoril. Ako bi naši vozniki počeli kaj takega, bi bili vsi v Kranjsko goro romali.

Že te vrste pričajo, da so bile obljube, da se bo pri zgradbi tega velikega držav-

nega podjetja v prvi vrsti oziralo na domače ljudi, na zveste državljane in prave davkoplačevalce, da so bile te obljube le prazne besede. Prav tako se godi predoru onstran Karavank na Koroškem. Židje so denar posodili, židje ga zopet z jako bogatimi obresti spravljajo v svoje nenasiitljive vreče; židje bodo sploh imeli ves dobiček od železnice. Čuje se, da bo treba graditi tudi en židovski tempelj, kajti židje bolj razumejo »svoji k svojim«, kot mi, zato je čisto naravno, da imajo te »kompanije« v svoji službi kolikor mogoče le žide, in na vsak korak zadeneš ob kakega Abrahamoviča.

Ne bomo se čudili, ako se bo nova železnica imenovala ne državna, ampak — židovska. Državni poslanci, prosimo Vas, vtaknite to v svojo torbico, ko se popeljete na Dunaj v — parlament!

Dve leti.

Včeraj, dne 9. oktobra, je bila druga obletnica dne, ko je predsednik transvalske republike Krüger poslal Angliji ultimatum. Ta ni odgovorila, in čez tri dni — torej po jutranjem bosta dve leti — se je začela južnoafriška vojska. Znano je, kako so Buri po raznih porazih vendar še ostali čili in se z železno vztrajnostjo ustavljajo. V majhni vojski, razdeljeni na drobne trume, so Buri na vsak način Angležem kos in jim dan na dan prizadenejo kako izgubo. A angleška premoč je vendar huda.

Krüger je begun in išče po Evropi usmiljenega srca, ki bi prihitelo na pomoč nesrečnim Burom. Njegov namestnik Burger hodi okolo po Transvaalu brez stalnega bivališča. V Bloemfonteinu, v Pretoriji, v Johannesburgu, v Komatipoortu, v vsakem mestu, ki ima več kot tisoč prebivalcev, službujejo angleške oblasti. 38.000 Burov je vjetih in zastraženih v Indiji, na Cejlonu, v Bermudi in na sv. Heleni. 105.000 starčkov, ženskih in otrok je v taboriščih, kjer se iz-

kušajo rešiti pred neusmiljeno roko grabežljivega Angleža.

Pred enim letom je še bila vsa Evropa navdušena za Bure. In danes? V nesreči se izgublajo prijatelji, vedno bolj mrzlo gledajo nekdanji vroči prijatelji na afrisko bojišče. Sicer bi vsakdo rajši videl, da zmaga Buri, kakor pa Angleži, a nobena roka se ne gane, pomoči ni od nikoder.

Buri so zaupali, da bo stalna mirovna komisija haagskega shoda kot razsodišče na vojsko vplivala, a v tej nadi so se varali. Zdaj se med njimi že vedno glasneje izraža misel, da bi naredili nov »treck« v nemško vzhodno Afriko. To bi bil zdaj že tretji »treck« pred Angleži. Buri so nastali iz zveze Holancev s francoskimi Hugeni. Ko so Angleži kupili od Holancev kapsko kolonijo, so naredili Buri svoj prvi »treck« — pomaknili so se v Natal. Angleži so se polastili Natala, in Buri so »treckali« pred njimi v Transvaal. Zdaj so jim Angleži zopet za petami, in ubogi Bur misli že zopet na »treck«.

Nemška vlada je rekla, da je pripravljena, jim pri tem pomagati. Za prav nizko ceno jim hoče dati potrebno zemljo. Le kot formalnost naj plačajo Buri 4 pence (16 kr.) za acre (tretjina jutra) zemlje. To je ugoden pogoj, in vprašanje je, kaj bodo Buri storili: Ali se bodo kot levi borili za svojo posest proti Angležem in nadaljevali vojsko, v kateri bi morda vsi poginili, ali pa bodo plačali tiste pence in šli pod nemško oblast.

Stari Krüger je rekel, da se bodo Buri borili do zadnjega. Ali bodo vztrajali? Kdo ve? Po zadnjih lepih vsehpih se zopet kaže več upanja, da bodo vendarle vztrajali.

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. oktobra.

Politve na Češkem

so se završile predvčeraj v kmečki skupini s porazom nemško liberalne in mladočeske stranke. Prva je že pri prvi volitvi izgubila 18 mandatov, druga pa 11. po drugih virih

celo 12 mandatov. Posebno občuten je poraz za poslednjo. Imeli so namreč Mladočehi dosežaj večino v kmečki skupini in s tem razpolagali z obema odborniškima mestoma. Sedaj se bodo morali glede teh dveh pogajati z agrarci ter jim eno mesto prepustiti. Zmagovali so torej agrarci, ki so pa tudi v okrajih, koder so prodali Mladočehi, dobili zelo častne manjšine. To je pač dokaz, s kako vehementno silo prodira v Čehih agrarska misel in da Mladočehi vkljub novodobni šoli nikakor niso edini reprezentantje češkega naroda. Jedra ljudstva nimajo več za seboj. — Udeležba pri volitvi je bila silno slaba. Mnogo je namreč okrajev, kjer se je udeležilo volitve komaj 25% vseh volivcev. In to se godi v deželi, ki je po izjavi gotovih krogov, posebno pa »Slov. Naroda«, najbolj probujena. Vidi se iz te skrajno picle udeležbe, da češki narod še ni zadostno poučen o važnosti volitev, da razne stranke vse premalo delajo. Mladočehom je morda to všeč, ker sicer bi bili imeli še znatneje izgube. V prihodnjem dež. odboru bo po poročilu praške »Politike« razmerje zelo premenjeno. Ker je skoro gotovo, da bodo konservativni veleposestniki enega obeh mandatov prepustili svojim liberalnim tovarišem, in ker bo bržkone plenum priznal nemškim strankam dva mandata, bo razmerje v odboru sledeče: Dež. maršal konservativni veleposestnik, trije Nemci, trije Mladočehi in en agrarec. — Ožje volitve v tej skupini se vrše od danes do 15. t. m.

Dr. Engel o pročiščenjskem gibanju.

Mladočeski voditelj dr. Engel je te dni na nekem volivskem shodu govoril mej drugim o velikanskem pomanjkanju potrebne energije pri osrednji vladi, ki se še sedaj noče opirati na slovanske narode, potem pa prešel na Schönererjansko izdajsko rovanje v Avstriji, ki je na vseh straneh podpira Nemčija. Mi smo, pravi govornik, sicer vojaški zavezniki Nemčije, vendar je Bismark istodobno sklenil proti nam pogodbo z Rusijo. Vkljub temu so bili na Dunaju še

LISTEK.

Krvna osveta.

(Prosto prevel G. M.)

(Dalje.)

Čez nekaj časa vstane, stopi k mizi, pomoči pripravljeno prtenino v vodo, jo pogladi ter položi bolniku na čelo. Vzdihne in zopet sede na stolček.

Kar na nagloma odleté vrata, mlad človek vstopi in razburjeno kliče Milana.

»Kaj mu hočejo?« vpraša Teuta.

»Kje je tvoj mož? Hitro ga pokliči — orožniki!«

Teuta zakrikne, skoči po koncu in plane pred kočo.

Zunaj stoji nekaj mož, ki napeto zró na tovrno stezo, vodečo od Risana v mnogih ovinkih preko skalnate planjave do vasi. Sedaj pa sedaj se pokažejo varuhi reda in njih čelade izmed štrlin in grebenov, ter zablistajo v solnčni svitlobi njih bodala in orožje.

»Milan! Milan!« zakriči Teuta, vije roke in hiti za kočo. S silo ga potrese in zbudi iz spanja.

Ta skoči prestrašen kvišku in zdehaje si mane oči.

Približajo se tudi nekateri možje za kočo ter ga silijo, naj pobegne in se skrije.

Milan se zamisli pred se zroč, toda zmaje z glavo ter odločno reče: »Ko bi bežal, bi s tem priznal svojo krivdo.«

»Uklenejo te kakor žival in te sramotno ženo od tod.«

»Ne morem predruhati!«

»Pobegni! — Ivan ozdravi — in ljudje bodo pozabili.«

»Ženo in otroka popustiti?«

»Bo li drugače, ko boš sedel pod ključem?«

Milan omahuje, toda reče: »Ako grem od tod in se skrijem, ne bo li potem Demeter preganjal mojega brata?«

Možje obmolknijo. Teuta pa le še sili, naj pobegne.

»Pri ženi je čut, pri možu je svet«, odbija Milan. »Le pomisli, da me bodo potem sčevali in podili kakor psa čez vse goré. In je li gotovo, da so te čelade radi mene na potu?«

»Župan ti je dal odlog, kdo ti je pa porok, da te sedaj ne naznani.«

»Naj, jaz nisem kriv! Kdo bo pustil, da ga obnoreli pobije kakor psa? Naj Demeter misli in se odloči, kakor hoče. Pri gosposki moram dobiti pravico. Poskusiti hočem pravico, s katero se vedno hvalijo, — tudi za me se mora najti.«

»Noče slušati, naj pa čuti« reče hripavo

jeden mož ter veli drugim, naj se razidejo, da ne bo z gledovanja.

Množica se razide; Milan in Teuta pa obstaneta pred kočo.

Kmalu potem začno lajati psi in to besno lajanje gre od hiše do hiše. — V vaško ulico zavijeta dva orožnika, z bodali na puškah in roko pri batu umerjeno, jed nakomerno stopajoča, vsako bivališče ogledujoča ter gresta memo Milana in Teute molče jima kimajoč z glavo. Teuta si globoko oddahne ter stisne Milanu roko.

Preteče mučne četrt ure, nepremično stoječima pred vratni koče.

Kar nastane srdit lavež na drugem koncu vasi in zopet se pokažeta orožnika, spremljana od postavnega, tršatega moža. Za njimi se odpirajo duri koč; oboroženi možje, radovedne žene in otroci stopijo na ulice ter gredo za njimi. Množica raste, orožnika poprimeta puške pripravljene za strel.

Tako pride ta pohod do Milana, ki še vedno stoji na istem mestu. Čelo se mu hudournno zgubandi, z zobmi si božjastno grize ustne, le s silo vzdržuje zunanji mir.

Tu pristopi občinski predstojnik in reče: »Milan Smolejev, dobili smo poséte. Gospoda želita bolj natanko poznati tebe in zvedeti, kaj se je zgodilo med teboj in Ivanom Pajčcem.«

»Naj vprašajo, hočem odgovoriti!« reče Milan.

»Vi priznate«, poprime stareji orožnik besedo, »da ste ranjenca, ki leži nezaveden v vaši koči, ranili vi s svojo roko?«

»Tako je!«

»Povejte, kako se je to zgodilo?!«

Milan pove ves dogodek v kratkih, pretrganih stavkih.

»Vi toraj trdite, da ste se branili v sili?« vpraša orožnik.

»Le nož v roki me je mogel še rešiti.«

»Ako je resnica, kar govorite, potem vas ne more nič zadržavati, da to svoje opravičenje tudi pri gosposki ponovite.«

Teuta zakrikne ter stopi med Milana in orožnike; grozeče mrmljanje nastane med okoli stoječimi možmi in ženami.

Tu stopi Milan korak naprej, dene svojo roko ženi na ramo rekoč: »Vi možje in žene, pomirite se! Priznam, da taka zahteva nič kaj všeč ne more biti prostemu sinu gora, toda tako hočejo imeti novi časi. Ko bi bil jaz kriv — vi veste — bi se krvavo malo brigal za mnenje gosposke in Ubalač bi bil že zdavnej za meno. Toda moja vest je čista, in pač ne vem, kaj bi imela gosposka zoper mene. Dasi nerad, vendar grem — zdravi ostanite! Skrbite za mojo ženo in otroka!«

(Dalje prih.)

vedno prepričani, da Nemčija dobro meni z nami. V resnici se pa dela v Nemčiji v škodo in na propad avstrijske monarhije. Ker Nemčija ve, da s pomočjo avstrijskih katolikov ne more izvesti svojega načrta, skuša prebivalstvo poluteraniti. To je prvi razlog proždriškemu gibanju, vsled tega pride iz Prusije toliko milijonov mark za podporo protestantskega gibanja. Nadvojvoda Fran Ferdinand je sicer imel pogum nastopiti javno proti proždriškemu gibanju ter je javno označiti kot protiaustrijsko gibanje, toda kako boječe in nedoločno se je v tem vprašanju vedel dr. Koerber povodom Schönererjeve interpelacije! Pri nas, končuje govornik, je politična strahopezljivost postala najvišje načelo. — Kako prav je imel govornik!

Ogerski državni zbor

se snide dne 24. oktobra. Na ta dan je namreč sklican parlament. V resnici pridejo poslanci v Budimpešto šele 26. t. m., ker tako predpisuje zborniški hišni red. Kot starostni predsednik bo prvim sejam bržkone predsedoval poslanec Fabing, bivši pravosodni minister. Sicer je najstarejši poslanec brezdvomno Jožef Madarasz, toda ker ima toliko »rešpekt« pred črno-žolto zastavo, da si ne upa poslancev voditi na cesarjev dvor k prestolnemu govoru, zato si vlada ne upa, pozvati tega moža v predsedstvo. Predsednikom bo bržkone izvoljen grof Albert Apponyi, če bo namreč ta služba strinjala se z njegovo nad vse fino gosposko navado. V podpredsedstvo bo prišel eden izmed Košutovcev.

Ogerska ljudska stranka

si je po zelo vročem boju priborila skupno 22 državnozbornskih mandatov, torej šest več nego jih je imela dosedaj. Z 12 kandidati pride v ožjo volitev. Ta napredek je sicer vseskozi zelo lep, posebno če pomislimo, v kakih razmerah so se vršile volitve, ki bodo razun ožjih volitev jutri zaključene. Vendar so pa prijatelji in nasprotniki pričakovali, da si pridobi stranka vsaj 20 novih mandatov. Da se to ni zgodilo, so vzrok edino le ogerski katoliški magnati, posebno grofa Nikolaj in Moric Esterhazy, Geza Apponyi, Anton in Bela Cziráky in Andrej Czekonics, ki so odločno šli v boj za liberalno stranko in ji s svojim velikim vplivom pripomogli do zmage. Vzroki so naslednji. Že za obstrukcije proti Banffyjevemu nasilstvu so nekateri katoliški magnati jeli po strani gledati vodstvo katoliške ljudske stranke, ki pač ni mogla drugega nego podpirati opozicijske stranke. Imenovanim možem je bila vsled tega nakrat preradikalna, da, zašla je, kakor se trdi o njej, na nelojalno, protidinastiško pot. Kako krivična je bila ta sodba, pač ni treba dokazovati. Ko so se približale nove volitve, je bilo sicer še vedno nekaj takih magnatov, ki so sicer simpatizovali s katol. ljudsko stranko, kakor Festetics, Eszterhazy, Karoly, Desseffy. Toda, ker se vodstvo ni ponižalo in prišlo prositi pomoči, dobro vedoč, kako malo se more zanesti nanje, potegnili so tudi ti z liberalci. Ker s svojim vplivom vladajo 30—40 okrajev, je bil tam seveda oni izvoljen, katerega so podpirali. Katolištvo so enostavno vrgli od sebe in šli v boj za židovsko liberalno stranko. Toda tudi katoliška duhovščina je žal mnogo zakrivila, ker po mnogih okrajih ni ganila niti z mazincem ali pa celo javno nastopila za nasprotno kandidate. — V takih razmerah je pač vodstvo stranke lahko zadovoljno s tem napredkom.

Še nekaj o ogerskih čistih volitvah.

Vzglede »čistost« sedanjih volitev na Ogorskem osvetljujejo poleg drugih tudi naslednji slučaj: V neki občini so obljubili vladni funkcionarji 4000 kron državne podpore za zgradbo šole s pogojem, če občinarji volijo vladnega kandidata. Poleg tega so tudi »materialno« podprli volivce z večjim številom veder vina in piva. Nekemu volivcu so obljubili, da oproste njegovega sina triletno vojaške službe. Židovski oederuhi so pritiskali neusmiljeno na razne upnike. V takih razmerah se seveda ni čuditi, če je tudi v gotovih volivcih jel izginjati vsak moralni čut. Mnogi volivci so namreč očitno prodajali glas proti znesku 10 kron vsakomur, ki jim je hotel izplačati zahtevano svoto. Kdo bi se potem čudil, da so židje,

ki so šli roko v roki z vlado, dobili pri volitvi ogromen delež, kajti samo glavno mesto ima tri nove židovske zastopnike.

Rusija proti nemškemu carinskemu tarifu.

Kakor v naši monarhiji in v Italiji se čujejo tudi v Rusiji vedno številnejši glasovi proti nemškemu carinskemu tarifu. Posebno ostro piše »Novoje Vremja«. Neverjetno je, pravi ta list, da nemški državniki v svoji oholosti še vedno mislijo, da si štejejo druge države v čast in posebno milost. Če smejo slediti stopinjam pommeranskih grenadirjev, bodisi posledica te skupnosti kakoršna koli za interese zaveznikov, akoravno jih Nemci vedno izkoriščajo in jim skušajo škodovati. Še bolj jasno piše »Rosija«, ki ravno vsled tega napoveduje konec trozvezi. Brezdvomno je, piše imenovani list, da niti Avstro-Ogerska niti Italija ne bota obnovili trozveze na podlagi projektiranega tarifa. Smešno bi bilo namreč skleniti pogodbo preko carinske vojske, kajti na nemški carinski tarif bi mogli odgovoriti imenovani državi edino le z bojkotom nemškega uvoza. Ako se pa Nemčija ukloni svojima zaveznikoma, udati se bo morala hote ali nehote tudi Rusiji, sicer ta s svojimi carinskimi postavkami zapre mejo nemški industriji. — To so precej ostre besede in ker izhajajo iz ruskih oficijelnih krogov, se bodo Nemci morali kolikor toliko ozirati na njih zahteve.

Kitajski dvor

se povrne te dni zopet v Pekin, ker ni v njem več strahu v podobi evropskih čet. Izprva je bilo določeno, da se cesarica vdova in cesar po imenu preselita v Kaifengfu ter proglasita to mesto za sedež kitajske vlade. Toda ker so se temu odločno uprli zastopniki zunanjih velesil in izjavili, da ne ostavijo Pekina, se je udal kitajski dvor in se napotil na svoje staro mesto. Na potu ga ne spremlja nobena zunanja straža, da bi se ne moglo reči, da je vrnitev prisiljena in nekako poniževalna.

Knjige in časopisi.

Molitvenik za gojenke zavoda šolskih sester iz tretjega reda sv. Frančiška v Mariboru. V Mariboru 1900. — Ta molitvenik, ki so ga č. šolske sestre izpočetka namenile le svojim učenkam, dobiva se tudi v knjigotrštvu. Mehko vezana knjiga stane 1 K 20 v, v platno vezana 1 K 60 v, v usnje z zlato obrezo 2 K, po pošti 10 h več. Poleg raznih vsakdanjih molitev in pobožnosti so še posebne: Pobožnost v čast presv. Srcu Jezusovemu, v čast sv. Duhu, v čast previdnosti božji, v čast Devici Mariji, v čast angelom in svetnikom, in razne druge molitve. Tvarina je jako skrbno zbrana, in zunanja oblika jako lična. Priporočamo ta molitvenik najtopleje tudi raznim dekliškim šolam sploh, ker je težko dobiti kaj boljšega za žensko mladino. Molitvenik je izšel v zalogi zavoda. B.

Dopisi.

Iz Poljan nad Škofjokloko. Z velikim ogorčenjem smo brali umazani dopis v »Sl. Narodu« št. 230, v katerem se napada na najnesramnejši način naš gosp. kaplan Andrej Ažman. Očita se mu, da ima dober okus do nežnega spola. Prašamo Vas pa, umazanci, kedaj ste zapazili, da bi gospod Ažman ne bi bil tudi na največjim revežem do skrajnosti prijazen? Kedaj ste videli, da bi tudi do Vas, nehvaležneži, vkljub temu, da ste ga brezobzirno napadali, ne bi bil vedno ljubezniv?

Tu se je videlo, da se njemu ne gre za osebe, ampak edino za pravično stvar. Da, njemu se gre za stvar, to spozna vsa naša velika fara, to spoznajo pa tudi vsi ljudje tujih far v poljanski dolini. Vse ga spoštuje, vse visoko ceni. To si je pa tudi zaslužil s svojim neumornim delom. Če je pa delal tako, da je Vam, liberalci, izpodbil tla izpod nog, izpodbil tako, da jih več dobili ne bote, zato si bo pa naš gospod pustil očitati še kaj drugega, ne pa samo dober okus in prijazno občevanje. Da bo pa »poljanska dolina vsa za nami«, zato bo poskrbel on, pomagali mu bomo pa pri tem mi vsi, ker zdaj Vas poznamo. Svetujemo Vam, da gospoda pustite v miru, ker še nikomur ni nič žalega storil, ako ne, pride v kratkem na vrsto Vaša žindra, katere je pa na cente. Boli Vas, ker ste podlegli,

toda pripišite to Vaši napačni stvari, pustite pa nas in dobrega našega kaplana pri miru.

Gosp. kaplan, Vi pa bodite prepričani, da Vas od danes naprej še više cenimo, ker vemo, da ste nas bodrili za pravo stvar.

Več Poljancev.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 10. oktobra.

Osebnosti. Kakor »W. Ztg.« poroča, je trg. minister potrdil izvolitev g. Fr. Kollmanna podpredsednikom trg. zbornice. — Princ Ernest Windischgratz je podelil cesar čast tajnega svetništva. — G. trgovec L. C. Rüger v Ljubljani je dobil od cesarja dovoljenje, da sme nositi papežev red sv. Silvestra.

V avdienci pri sv. očetu je bil 8. oktobra knezoškof lavantinski presv. g. dr. Mihael Napotnik.

Iz Bele cerkve se nam poroča, da je nevarno obolel tamošnji župnik g. Mihael Barbo.

V Carigradu je prišel predvčerajšnjem naš rojak g. Ivan Knific, duhovnik ljubljanske škofije in slušatelj modroslovja. Svoje potovanje skrbno popisuje.

Prestavljen je c. kr. davčni adjunkt g. Rudolf Binter iz Ljubljane v Kamnik. Davčni praktikant g. Ludovik Jutraš pride k uradu za odmero pristojbin.

Zahvala. Dne 3. t. m. je razdelil preblagorodni g. okr. komisar Jan. Krese pogorelcem državno podporo v znesku 3000 kron, objednem podporo, katero je naklonil ponesrečencem velesl. dež. odbor v znesku 1000 K ter zbirko 227 K 16 h, katero so nabrali župni uradi in občine v okr. glavarstvu ter poslali tje. Podpisana izrekava vsem, ki so pripomogli do tako izdatne podpore ponesrečencem, v imenu pogorelcev svojo najpristronejšo zahvalo. Povrni in poplačaj dobri Bog tisočkrat ves njihov trud! Jernej Gnidovec, župan, Martin Poljak, župnik.

Poročil se je v Železnikih g. Avgust Novak, prokurist pri J. Globočniku z gđ. Ahatschitsch Globotschnigg.

Kmetijska podružnica v Novem mestu priredi s podporo c. kr. kmet. družbe kranjske I. prašičjo razstavo v Nov. mestu na dan Lukeževega semnja t. j. v torek 22. t. m. V to razstavo se pripuščajo: 1. mrjasci, v starosti od pol leta naprej. 2. plemene svinje, in sicer breje svinje in svinje s praseti. Razstavljene živali so lahko domačega, jorkširskega ali pa mešanega plemena. Za lepe živali je določenih 15 premij in sicer: 5 premij po 20 K za mrjase, 5 premij po 20 K za plemene svinje in 5 premij po 10 K za plemene svinje. Pravico do premij imajo sploh dolenski živinorejci. Do 9. ure dopoldne morajo biti prašiči na mestu razstave. Premirajo se le take živali, ki so najmanj pol leta lastnina dotičnega gospodarja. II. Premovanje mrjascev v Št. Jerneju, v pondeljek 4. nov. t. l. Za lepe živali je določenih 10 premij, in sicer: 5 premij po 20 K in 5 premij po 10 kron. Pravico do teh premij imajo le živinorejci iz Krškega okr. glavarstva. Do 9. ure dopoldne morajo biti mrjasci na mestu razstave. Mrjasci, ki so se premirali v Novem mestu, ne morejo postati deležni premije v Št. Jerneju. Opomnja. Vsak razstavnik se mora izkazati z živinskim potnim listom.

Ptujčani hočejo nemško-slovensko zvezo. Ptujški nemškutarji so se, kakor smo že kratko poročali, zbrali 8. t. m., da se pogovore o sklepih mariborskega in radgonskega nemškega shoda. Urednik Kalchberg se je na tem shodu jezil, da v Mariboru ni prišla do glasovanja resolucija, naj pri bodočih deželnozbornskih volitvah gredo liberalni Slovenci in liberalni Nemci roko v roki. Kalchberg je »svetoval« slovenskim kmetom, naj se oproste »jarma« slovenskih voditeljev s tem, da volijo Nemce. Resolucije Kalchberg ni mogel spraviti pod streho na mariborskem shodu, zato je poskusil svojo srečo v Ptuj, kjer se je omenjena resolucija sprejela, dasi sta na shodu proti govorila dr. Ambrositsch in dr. Brucič.

Volitev župana v Gradcu. Včeraj je občinski svet graški volil župana. Izvoljen je bil zopet dr. Graf. Doba njegovega županovanja bode pa kratka, kajti, ko deželni zbor štajerski odobri novi občinski volivni red graškega mesta in se za spremembo

dobi cesarjevo potrdilo, bode graški občinski svet razpuščen in po novih volitvah utegne na župansko mesto priti drug mož.

Nesreča. V bližini Borovnice je strela udarila v hišo Antona Adama. Hiša je zgorela. Strela je posestniku ubila tudi dva vola.

Uboj. V tovarni posod pri Celju je delavec M. Vališ kurilca Mat. Slemenika tako težko ranil, da je Slemenik vsled dobljenih poškodb umrl.

Umor. Vdova Katarina Pugelnik, posestnica v Središču, je v družbi neke Hrvatice v torek teden odšla od svojega doma. Sedaj so Katarino Pugelnik dobili na hrvaški strani mrtvo v Dravi. Na truplu se poznajo znamenja nasilne smrti.

Beg iz zapora. Kaznjene, ki je ušel iz zaporov v Gradiški, Franc Zupanc je doma iz Šmarce, okraj kamniški, in je izučen mesarskega obrta.

Zavod sv. Nikolaja v Trstu priredi v nedeljo 13. t. m. svojo veselico v Barkovljah.

Aretirana anarhista. V Trstu so aretirali 32letnega Tomaža Querciola iz Rimini in 22letnega Jos. Benzi iz Forli. Aretirana sta bila ta dva človeka radi suma, da sta anarhista. In kakor vse kaže, je bil sum popolnoma opravičen, kajti pri Quercioliu so našli veliko množino anarhističnih knjig in spisov iz Pattersona in Buenos Ayresa v Ameriki. Pa tudi on sam je izjavil na policiji, da je »za akcijo sposoben anarhist!« Quercioli je bil popred v Sredu.

Obesil se je v Rančah na Štajarskem posestnik Franc Vrečko. Bil je, dasi rojen Slovenec, hud nasprotnik Slovincem in cerkvi.

K nesreči v Trstu. K včerajšnjemu poročilu o nesreči v tržaškem tehničnem zavodu se še poroča, da se je načelnik zidarjev Miklavc sam prijavil policiji. Miklavca so zasliali in potem izpustili.

K letošnji trgatvi se nam piše iz Dornberga pri Gorici, dne 7. oktobra 1901: V naši vinorodni občini še nismo dokončali trgatve grozdja, ker večina posestnikov smo čakali, da dobro dozori grozdje. In res, zastoj hvala Bogu nismo čakali, ker imamo že več časa lepo in suho vreme, ki je kakor nalašč postalo ugodno za trganje grozdja in za pospravljanje poljskih pridelkov. Umevno je, da bomo iz zrelega in v suhem vremenu trganega grozdja dobili prav gotovo izbornega, pristnega mošta oziroma vina, ki bo in je tudi že vsak čas, bodisi sladko ali trdo kuhano, na prodaj po želji in potrebi odjemavcev. Cena mošta je sedaj postavljena na 11 do 13 gld. hektoliter, torej zelo nizka cena glede na ogromne stroške, katere povzročuje obdelovanje trt. Naj že bo tudi tako, saj na stroške in trud smo itak že vsi pozabili, videvši pred seboj lepega grozdja v obilnosti. Veselimo se, da bomo imeli letos kaj meriti; če tudi pojde po nizki ceni, to nič ne dá, saj upamo, da bomo skupili večje zneske denarja, kakor lansko leto, dasiravno je tudi v drugih vinorodnih krajih obilni vinski pridelek. Tako je prav in mi smo z nizko ceno zadovoljni tembolj tudi zato, da naša občina zadobi, oziroma da se ji povrne zopet dobro ime v vinski kupčiji, ker po tako nizki ceni (24 K hktl.) ne bodo mogli nekateri dobro znani posestniki petijotizirati vina in nam poštenim vinorejcem škodovati pri prodaji, kajti kemični izdelki so postali dražji, a cena vinu se je izdatno znižala. Torej kupci iz sosedne dežele kranjske, vabimo vas, da zopet prihajate kakor nekdanj v našo občino po vino, ker je ceno in ker se vam za pristnost vina ni bati, pač pa boste prav gotovo s kupčijo zadovoljni. Ponuja se vam torej prilika, da kupite dobrega vina, posebno pa v Saloških-Saksidu, ker tam imajo kmetje še večji del vinogradov, na katerih rastejo še stare domače trte, nepoškodovane od trtne uši. Torej na svidenje, gospodje kranjski trgovci! Več posestnikov.

S Krke se nam piše: V nedeljo 29. septembra, ko se je v cerkvi obhajala služba božja, okoli 11. ure nastane krik: »Podbukovje gori!« Tudi v cerkvi se je slišal ta glas. Požarna bramba hiti z brzgalno na kraj nesreče, in mnogo ljudi hiti tudi iz cerkve v 10 minut oddaljeno Podbukovje

